

ת"פ 9608/08/13 - מדינת ישראל נגד בנימין חכם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 9608-08-13 מדינת ישראל נ' חכם

בפני
בעניין: כבוד השופט ד"ר שאול אבינור
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

בנימין חכם

הנאשם

גזר דין

א. רקע כללי:

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע העבירות של גניבה לפי הוראות סעיף 384 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), והסגת גבול, לפי הוראות סעיף 447(א) לחוק העונשין.
2. פרטי עובדות האירוע, שבגינם הורשע הנאשם, נקבעו בהרחבה בהכרעת הדין והמעין יעין שם. בקצירת האומר יפורטו להלן עיקרי הקביעות בלבד:
 - עובר לאירוע מושא כתב האישום שימש הנאשם ככבאי בתחנת כיבוי אש בתל-אביב (להלן - התחנה).
 - המתלונן, אף הוא כבאי בתחנה, אסף מעובדי התחנה כסף מזומן, בסך של 1,900 ₪ (להלן - הכסף), לצורך ארגון מסיבת סיום לאחד העובדים. המתלונן השאיר את הכסף בארוננו האישי בתחנה, בין בגדיו, לאחר שנעל את הארון.
 - בין יום 2.4.13 לבין יום 7.4.13 הסיג הנאשם את גבול הארון בכך שפרץ אותו במטרה לבצע גניבה. לאחר מכן גנב הנאשם את הכסף מתוך הארון.
3. גרסתו של הנאשם בקשר לאירוע לא היתה עקבית וידעה מספר גלגולים, כאשר בשלב מסוים הנאשם אף טפל את האשמה על עובדת הניקיון בתחנה. בסופו של דבר הודה הנאשם בנטילת הכסף, אלא שטען כי עשה זאת בבלי דעת, עת נדרש לקחת בגדים להחלפה מארוננו של המתלונן. גרסה זו של הנאשם נדחתה בהכרעת הדין, כלהלן:

על פני הדברים, גרסתו של הנאשם אינה יכולה לעורר אמון. הנאשם, מתחילת הדרך, זגזג בין גרסאות שונות תוך ניסיון להתאים את דבריו להתפתחות העניינים. אכן, כעולה מעדות הנאשם עצמו, הוא אינו מהסס לומר דברי שקר כאשר הוא שרוי במצוקה, ונראה כי בכל הפרשה דנא צערו העיקרי הוא על כך שדיבר עם המתלונן, כאשר לפי סברתו אם היה "סותם את הפה" הוא

לא היה נתפס...

לא למותר לציין עוד, כי גרסתו הראשונית של הנאשם - דהיינו "סיפור המנקה" - היא לא רק גרסה שקרית אלא גם טפילת עלילה נבזית, על אישה שהינה, על פי דברי הנאשם עצמו, בגדר חשודה-מידית בגלל עברה הבעייתי (ר' בפסקה 27 להכרעת הדין).

4. הנאשם הורשע אפוא בהכרעת הדין, כפי שהוזכר בפתח הדברים, בעבירות של גניבה והסגת גבול. יש לציין, עם זאת, כי בסופו של דבר החזיר הנאשם את סכום הגניבה.

ב. הראיות לקביעת העונש ועיקר טיעוני ב"כ הצדדים:

5. ב"כ המאשימה הדגישה את היבטי החומרה שבהתנהגות הנאשם, אשר לא נטל אחריות על מעשיו. לשיטתה, מדובר באירוע המבטא "יריקה לבאר ממנה הנאשם שותה" (ר' בפרוטוקול, עמ' 48 שורה 14), משום שעסקין בגניבה מחבר לעבודה. בנסיבות אלה עתרה ב"כ המאשימה לקבוע כי מתחם העונש ההולם, לאירוע שבגינו הורשע הנאשם, הינו בין ענישה צופה פני עתיד לבין מאסר בפועל לתקופה של שמונה חודשים.

6. באשר לגזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם עתרה ב"כ המאשימה למאסר מותנה וקנס, נוכח העובדה שהנאשם נעדר עבר פלילי ובסופו של דבר השיב את הכסף. בנסיבות אלה, כך לשיטתה, די בענישה מרתיעה בתוספת קנס כספי.

7. ב"כ הנאשם, מצידו, פירט את נסיבות הקולה במקרה דנא. לדידו, הנאשם אמנם לא נטל אחריות על מעשיו, אך זוהי זכותו לפי דין לטעון לחפות ואין לזקוף זאת לחובתו. לגופו של עניין, מדובר לגישת ההגנה במקרה המצוי ברף החומרה הנמוך ביותר: אירוע חד פעמי וישן יחסית, ברף חומרה נמוך, כשכל הכסף שנלקח הוחזר. זאת ועוד, הנאשם עצמו הינו אדם צעיר, ללא עבר פלילי כלשהו, שעבד כחמש שנים בשירותי הכבאות וההצלה, הציל חיי אדם ורכוש ועשה רבות למען הכלל.

8. לגישת ההגנה, נסיבות חיים אלה של הנאשם ראויות במיוחד לציין נוכח ילדותו הקשה של הנאשם, על רקע הליך גירושין מכוער שהתנהל בין הוריו. חרף ילדותו הקשה ניהל הנאשם מאז ומתמיד אורח חיים נורמטיבי, הקים משפחה וכיום הוא גם אב לילדה קטנה. עוד הדגיש ב"כ הנאשם את מצבו הכלכלי הקשה של הנאשם, אשר הושעה מעבודתו בעקבות ההליך המשפטי. הנאשם אף צפוי לפיטורין ועתידו הכלכלי אינו ברור.

9. בהתחשב בכל אלה עתר ב"כ הנאשם להעדיף במקרה זה שיקולי שיקום על פני שיקולי ענישה. נוכח נסיבות המקרה הקלות, מחד גיסא, והסביבה המשפחתית התומכת של הנאשם, מאידך גיסא, ראוי לשיטת ההגנה שבית המשפט יעשה במקרה זה שימוש בסמכויות הנתונות לו במסגרת הוראות סעיף 40 לחוק העונשין, יבכר שיקולי שיקום על פני שיקולי ענישה ויקבע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו. לפיכך עתרה ההגנה להשתת ענישה ברמה המזערית ביותר.

10. אביו של הנאשם ביקש לשאת דברים לעונש, והתירתי לו את הדבר. האב הרחיב מאוד בתיאור נסיבות ילדותו הקשה של הנאשם, מחד גיסא, ואופיו הטוב של הנאשם, מאידך גיסא. האב, שסיפר כי היה כבאי בעצמו, טען בהתרגשות רבה כי בעצם הרשעת הנאשם תישלל ממנו האפשרות להמשיך בעבודתו ככבאי והוא ייפגע כלכלית (ר' בפרוטוקול, עמ' 50 שורה 33). לאחר מכן נשא הנאשם את

דבריו, שלפיהם בפעם הבאה יחשוב מה להגיד. יש לציין כי הנאשם לא הביע צער כלשהו על המקרה, קל וחומר חרטה, ואף הלן על כך שלתחושתו "מנסים להוריד אותי לשוליים" (שם, עמ' 51 שורה 4).

ג. קביעת מתחם העונש ההולם והאפשרות לחריגה ממנו:

11. בעת גזירת עונשו של נאשם על בית המשפט לקבוע, תחילה, את מתחם העונש ההולם לכל אירוע עברייני שבגיניו הורשע הנאשם, ולאחר מכן לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם; והכל כאמור בהוראות סעיף 40ג יחד עם סעיף 40ג לחוק העונשין. קביעת מתחם העונש ההולם לכל אירוע תיעשה בהתאם לעיקרון המנחה בענישה - הוא עקרון ההלימה - תוך התחשבות בערך חברתי שנפגע מביצוע העבירות ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, כמפורט בהוראות סעיף 40ט לחוק העונשין.
12. באשר למתחם העונש ההולם במקרה דנא דומה כי אין צורך להרחיב, נוכח מדיניות הענישה הנהוגה, ולמעשה לא היתה בנקודה זו גם מחלוקת ממשית לפניי. אני קובע אפוא כי מתחם העונש ההולם בגין האירוע דנא הינו בין ענישה הצופה פני עתיד לבין עונש של שישה חודשי מאסר בפועל, אשר יכול וירוצו בדרך של עבודות שירות.
13. נשאלת אפוא השאלה אם ניתן במקרה דנא לחרוג ממתחם העונש ההולם, כאשר הלכה למעשה עתירת ההגנה היא להטיל עונש ללא הרשעה. דא עקא, כפי שצינתי עוד בהחלטתי לדחות את עתירת ההגנה לקבלת תסקיר שירות המבחן בטרם הטיעונים לעונש, שמדובר במקרה אשר על פני הדברים אינו מתאים לענישה ללא הרשעה. כפי שצינתי באותה ההחלטה, במקרה דנא ישנה הצטרפות של שני היבטי חומרה מהותיים. האחד, חומרת עבירת הגניבה כשלעצמה. השני, העובדה שהעבירה בוצעה כלפי חבר לעבודה, תוך ניסיונות חוזרים ונשנים להסתירה באמצעות סיפורים שהמרחק בינם לבין האמת הצרופה רב עד מאוד (ר' בפרוטוקול, עמ' 47).
14. ראוי להרחיב מעט, בהקשר זה, אודות תפקיד הכבאי וחובות האמון הנדרשות ממנו. מעבר לחשיבות החברתית הברורה של תפקיד הכבאי, כתפקיד מציל-חיים, הרי שמדובר בתפקיד רגיש ביותר, אולי הרגיש ביותר מבין התפקידים של מצילי-חיים. במה דברים אמורים. כאשר עסקינן בשריפה, האדם הראשון המגיע לזירת האירוע הוא הכבאי. בנסיבות אלה, הכבאי יכול - אם רק ירצה בכך - ליטול מזירת השריפה רכוש רב ערך, כמעט ללא סיכוי כלשהו להיתפס. מחד גיסא, בעל הרכוש לא יוכל לדעת שמדובר ברכוש שלא התכלה בשריפה. מאידך גיסא, אמצעי הבקרה והמעקב במקום השריפה, כגון מערכות של מצלמות אבטחה, נפגעים אף הם בשריפה, כך שהסיכוי לתייעוד מעשים כאלה הינו אפסי.
15. ברור אפוא כי נדרשת מהכבאי מהימנות גבוהה ביותר, שכן שהחברה מפקידה בידיו תפקיד רגיש ביותר. לא ניתן אפוא לקבל את הטיעון כי יש להימנע מהרשעתו של כבאי - אשר ביצע מעשים שיש בהם משום הפרת אמון חמורה - וזאת דווקא על מנת להשאירו בתפקידו זה. כזכור, במקרה דנא הנאשם הורשע בעבירה של גניבת כסף מהמתלונן, חבר לעבודה, כאשר מדובר בכסף שנאסף מעובדי התחנה לצורך ארגון מסיבת סיום לאחד העובדים. לאחר שהחלו בירורים בעניין הגניבה הסתבך הנאשם במסכת ארוכה של אי אמירות אמת, לרבות תוך ניסיון לטפול עלילה נבזית על עובדת הניקיון בתחנה. יתר על כן, לא זו בלבד שהנאשם מעולם לא נטל אחריות על מעשיו, אלא שהצער שהוא הביע במהלך המשפט היה על כך שנתפס, תוך העלאת טרונות כלפי כולי עלמא.

16. הנה כי כן, אין כל אפשרות להימנע במקרה דנא מהרשעתו של הנאשם ולהשית עליו עונש שללא הרשעה על מנת לאפשר לו להמשיך בתפקידו ככבאי. הנאשם כשל באופן חמור בכל הקשור למהימנות, שהינה תכונה הנדרשת במיוחד מכבאי. בנסיבות העניין אין אפוא מקום להימנע מהרשעתו בדין, שהינה התוצאה המתבקשת מהקביעה העובדתית והמשפטית כי הוא ביצע את העבירות של גניבה והסגת גבול.

ד. גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם:

17. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט לגזור את עונשו של הנאשם בתוך המתחם - למעט במקרים יוצאי דופן, בהם הוא רשאי לחרוג מכך, שאין ענינם לכאן - תוך התחשבות בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, כמפורט בהוראות סעיף 40א לחוק העונשין.
18. באשר לנאשם שלפניי, על פני הדברים מיקומו הוא ברף התחתון של מתחם העונש ההולם. הנאשם הינו בן 30 שנה (יליד 1985), ללא כל הרשעות קודמות, נשוי ואב לילדה קטנה. הנאשם אמנם בחר לנהל משפט, אך כפי שציין בא-כוחו בצדק, מדובר בזכותו לפי דין של הנאשם ואין לזקוף זאת לחובתו.
19. ב"כ המאשימה עתרה להשית על הנאשם, בנוסף לענישה הצופה פני עתיד, גם קנס כספי. לכאורה יש טעם בעתירה זו, נוכח אופיו הכלכלי של האירוע שבגיניו הורשע הנאשם. יחד עם זאת, בהתחשב בעובדה שכספי הגניבה הושבו במלואם, כמו גם בהשלכות הכלכליות האפשריות של הרשעת הנאשם בדין, איני מוצא מקום לעשות כן.
20. אשר על כן ולאור כל האמור לעיל אני גוזר על הנאשם עונש של מאסר על תנאי, למשך 4 חודשים, אותו לא יישא הנאשם אלא אם כן יעבור, תוך שלוש שנים מהיום, עבירה מהעבירות שבהן הורשע.

ניתן בזה צו כללי, לעניין מוצגים, לשיקול דעתו של קצין משטרה.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ה אלול תשע"ה, 09 ספטמבר 2015, במעמד הצדדים.